

ΓΛΑΥΚΟΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Η ζωή μου όλη

>Μια αφήγηση για τους κυριότερους σταθμούς της πορείας του μεγάλου ηγέτη που έγινε το 2003

Η καταγραφή μιας τόσο γεμάτης ζωής, όπως αυτής του Γλαύκου Κληρίδη, ήταν αδύνατο να ολοκληρωθεί μέσα στη μια ώρα της συνέντευξης. Ο διάλογος έγινε στις 31 Ιανουαρίου και δημοσιεύθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 2003. Στην καταγραφή περιοριστήκαμε στους σημαντικότερους σταθμούς της πορείας του. Ήταν η τελευταία συνέντευξη του Γλαύκου Κληρίδη ως Προέδρου της Δημοκρατίας και απάντησε χωρίς κανένα διαταγή σε όλες τις ερωτήσεις, για όλα τα μεγάλα γεγονότα που καθόρισαν τη ζωή του, ως πολιτικού και ως ανθρώπου. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε ρόλο αφηγητή μια βδομάδα πριν τις προεδρικές εκλογές του 2003.

Ονομάζομαι Γλαύκος Κληρίδης.

Γεννήθηκα στις 24 Απριλίου 1919, στη Λευκωσία. Ο πατέρας μου, Ιωάννης, από τον Αγρό Πιτσιλιάς, ήταν διαπρεπής δικηγόρος και η μητέρα μου, Έλλη Αργυριώτου, από τη Λευκωσία, οικοκυρά. Είμαστε τρία αδέρφια, η Χρυσάνθη, εγώ και ο Ξάνθος.

Η μόρφωσή μου μέχρι την έκτη τάξη του δημοτικού έγινε στο σπίτι από τον αδελφό του πατέρα μου, τον δάσκαλο Νέαρκο Κληρίδη. Δεν ήθελε, κυρίως η μητέρα μου, να πάω σχολείο κι εγώ αρνιόμουν να πάω, αν δεν έκοβα τα μακριά μαλλιά μου, γι' αυτό η συμβιβαστική λύση ήταν μέχρι την έκτη να κάνω τα μαθήματα στο σπίτι. Στην έκτη τάξη πήγα σχολείο για να καθίσω σε εξετάσεις για το γυμνάσιο.

Ο Γλαύκος Κληρίδης ένας άνθρωπος με τις αδυναμίες του και σε πολλά θέματα είναι ισχυρογνώμων, όντας Πίτσιλλος έστω και... Ευρωπαίος Πίτσιλλος

Φοίτησα στην Αστική του Αγίου Σάββα. Οι συμμαθητές με καλοδέχτηκαν, δεν ένιωσα ξένος μέσα στη μαθητική ζωή. Πολλούς από αυτούς τους ήξερα διότι ήταν τα παιδιά της γειτονιάς. Ήμουν ανήσυχος και άτακτος παιδί. Πάντοτε είχα προβλήματα διότι μου άρεσε να πειράζω δασκάλους και φίλους. Το χιούμορ εμφανίστηκε από την παιδική ηλικία.

Στη δεύτερη γυμνασίου, ο καθηγητής των θρησκευτικών μάς είπε ότι όταν βρισκόμαστε κάτι στον δρόμο, θα έπρεπε να φροντίζουμε να δούμε ποιος το έχασε, διότι μπορούσε να είχε σημασία γι' αυτόν, έστω και αν δεν είχε σημασία για μας. Πηγαίνοντας στο σχολείο, περνούσα από την τάξη μου, μια μέρα μάζεψα αρκετά πράγματα, τα πήρα στο μάθημα και είπα στον καθηγητή ότι μπορεί αυτοί που τα έχασαν να θέλουν να τα βρουν. Ήμουν πάντοτε πειραχτήρι. Συμμαθητές μου στο γυμνάσιο ήταν οι Βάσος Λυσσαρίδης και Ανδρέας Ζιαρτίδης. Συμμαθητής της αδελφής μου ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος.

>> Η επανάσταση για τη δημοτική

Η ενασχόληση με τα κοινά ξεκίνησε από το γυμνάσιο. Είχαμε τότε κάποιες ομάδες που ασχολούνταν με διάφορα θέματα, σχολικά και μη και φυσικά μπήκα μέσα σε αυτές. Σε μια περίπτωση εκλέχτηκα και πρόεδρος. Έδεικνα πάντοτε ενδιαφέρον για τα κοινά. Σε ορισμένα μαθήματα ήμουν πολύ καλός μαθητής, σε άλλα που δεν με ενδιέφεραν δεν ήμουν σπουδαίος. Έφτασα μέχρι την πέμπτη τάξη του γυμνασίου, οπότε μάς επέβαλαν την καθαρεύουσα. Επαναστάτησα, έγραψα την έκθεσή μου στα νέα ελληνικά στη δημοτική, με μπδένισαν και με άφησαν ανεξετάστους. Μου είπαν ότι αν πήγα να τον Σεπτέμβριο και ξαναέγραφα στη δημοτική θα με άφηναν ίδια τάξη. Πήγα τον Σεπτέμβριο, έγραψα στη δημοτική και με άφρασαν στάσιμο.

>> Η αποβολή από το Κεντρικό

Κατόπιν αρθρογράφου στις τότε ημερήσιες εφημερίδες και αποφάσισε ο γυμνασιάρχης Κατσουρός μαζί με τη Σχολική Επιτροπή να με αποβάλουν για δεκαπέντε μέρες. Τους υπέβαλα την ερώτηση «αν λείψω από αυτό το σχολείο 15 μέρες θα διορθωθώ;» και μου απάντησαν καταφατικά. Και τότε τους είπα. «Ε, με την ίδια λογική αν δεν γυρίσω θα γίνω ο άριστος των ανθρώπων». Μου απάντησαν ότι ήμουν και αυθάδης. «Είμαι», τους είπα και έτσι έφυγα από το γυμνάσιο. Υπό μορφή διαμαρτυρίας έφυγε κι η αδελφή μου και πήγαμε στην Αγγλία.

Ο πατέρας μου, διαπρεπής δικηγόρος αρθρογράφος υπέρ της θέσης μου. Είχα μάλιστα χρησιμοποιήσει μερικές βαριές λέξεις για τη Σχολική Εφορία. Ο γυμνασιάρχης μου είπε «και τολμήσαμε να επικρίνεις την Εφορία που είναι η αφρόκρεμα της Λευκωσίας» και του απάντησα «αν αυτή είναι η αφρόκρεμα της Λευκωσίας έχει ξινίσει».

Έτσι βρέθηκα στο Λονδίνο για να περάσω τις εξετάσεις, για να μπορέσω να μπω στο πανεπιστήμιο. Επέλεξε τη νομική γιατί προέρχεται από μια οικογένεια νομικών. Στη φοιτητική μου ζωή αναμείχθηκα σε διάφορες εκδηλώσεις που έγινόν από τους φοιτητές, εκλέχτηκα αντιπρόεδρος της Κυπριακής Αδελφότητας, ασχολήθηκα με τα προβλήματα των Κυπρίων

στο Λονδίνο, τα οποία ήταν τεράστια τότε και με τον αγώνα για την Αυτοδιάθεση -Ένωσις της Κύπρου.

>> Η συμμετοχή στον Β' Παγκόσμιο

Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο κατατάχτηκα στη Βρετανική Βασιλική Αεροπορία, παρά τις αντιδράσεις της οικογένειάς μου, για να πολεμήσω το ναζιστικό ολοκληρωτισμό. Με το αεροπλάνο μου βομβάρδισα τα χιλιερικά στρατεύματα από τα κατεχόμενα λιμάνια της Γαλλίας, μέχρι την κοιλιά του Ρουφ, την καρδιά της γερμανικής βιομηχανίας. Σε επιδρομή εναντίον του Αμβούργου 22 Ιουλίου 1942, το αεροπλάνο μου χτυπήθηκε και έπεσα με αλεξίπτωτο. Κατά την πτώση, τραυματίστηκα στο πόδι. Συνελήφθηκα και κατά τη διάρκεια της αιχμαλωσίας

μου κατάφερα να αποδράσω από τα διάφορα στρατόπεδα τρεις φορές, αλλά μόνο την τελευταία φορά κατόρθωσα να φτάσω μέχρι τα συμμαχικά στρατεύματα και τελικά να γυρίσω στην Αγγλία. Μετά το τέλος του πολέμου συνέχισα τις σπουδές μου στο King's College απ' όπου πήρα το 1948 LL.B. και στη συνέχεια στο Gray's Inn του Λονδίνου όπου αγοράστηκε σε Barrister-at-Law τον Ιούνιο του 1951.

>> Ο Υπερείδης της ΕΟΚΑ

Το 1951 γύρισα στην Κύπρο και άρχισα να εργάζομαι στο γραφείο του πατέρα μου. Ήταν έντονη η δράση μου στον αγώνα της ΕΟΚΑ, με το ψευδώνυμο «Υπερείδης». Ήμουν συνήγορος υπεράσπισης πολλών αγωνιστών. Πολλές φορές ήμουν αντίδικος του

Ντενκτάς, πριν να γίνουν τα ειδικά δικαστήρια. Στα ειδικά δικαστήρια έφεραν Άγγλους δικαστές και κατηγορούς, έτσι ο Ντενκτάς δεν εμφανιζόταν ποτέ. Γνώρισα τον Ντενκτάς όταν άρχισα να ασκώ τη δικηγορική. Μέσα στο δικαστήριο ήταν ένας πολύ καλός δικηγόρος, μελετούσε τις υποθέσεις του και ήταν πολύ καλός στην αντιμετώπιση των μαρτύρων.

>> Στη Διάσκεψη του Λονδίνου

Στη Διάσκεψη του Λονδίνου το 1959 ήμουν εκεί, δεν θα μπορούσα να συγκρίνω το κλίμα τότε με το σήμερα. Όταν πήγαμε στο Λονδίνο ενημερωθήκαμε προφορικά για τις πρόνοιες της συμφωνίας που είχε γίνει μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας στη Ζυρίχη. Υπήρχαν πιέσεις στον αρχιεπίσκοπο Μακάριο,

Η συνεργασία με την Αθήνα

ΣΗΜΕΡΑ δεν αισθανόμαι την ίδια πίεση, ούτε υπάρχει το ίδιο κλίμα με τότε, διότι πρέπει να πούμε ότι τουλάχιστον τα δέκα χρόνια που είμαι εγώ πρόεδρος, δεν υπήρξε πρόβλημα μεταξύ μου και της ελληνικής κυβέρνησης. Δεν βρισκόμαστε στην ίδια θέση όπως τότε που προϋπήρχε μια συμφωνία, την οποία υπέγραψε η ελληνική και η τουρκική κυβέρνηση. Έκτοτε η Ελλάδα ακολούθησε την τακτική ότι το Κυπριακό είναι θέμα μεταξύ των δύο κοινοτήτων και άφησε την πρωτοβουλία στις δύο κοινότητες. Πριν από την εισβολή υπήρχαν κάποιες πιέσεις από τις εκάστοτε ελληνικές κυβερνήσεις, αλλά μετά την εισβολή, δεν υπήρξε περίπτωση να έλθει ελληνική κυβέρνηση και να μας πει ότι πρέπει να δεχτούμε το άφα ή το βήτα.

Η διαφωνία με τον πατέρα του

ΤΟ 1959 διαφώνησα με τον πατέρα μου όταν διεκδικούσε τις προεδρικές εκλογές και στήριξε την υποψηφιότητα του Μακαρίου. Διαφώνησα γενικά με όλη την οικογένεια, όμως επικρατούσε δημοκρατία, με εξαίρεση τη μητέρα μου που ήταν αυταρχική. Δημιουργήθηκε μαζί της κάποια ψυχρότητα για μερικούς μήνες. Δεν δυσκολεύτηκα να πάρω αυτή την απόφαση. Στην πολιτική το συναίσθημα δεν πρέπει να υπάρχει. Είχα συμβουλευθεί τον αείμνηστο πατέρα μου, ότι εκείνο που έπρεπε να κάνει ήταν να υποστηρίξει τον Μακάριο, με αντάλλαγμα να τον διορίσει και μερικούς άλλους, ως συμβούλους τους, διότι ήταν φανερό ότι η κυβέρνηση θα προερχόταν από τις τάξεις των αγωνιστών, όπως και έγινε. Πήγα τον πατέρα μου στον Μακάριο και συμφώνησαν, αλλά επαναστάτησε ο Δέβρης με άλλους, υποστηρίζοντας ότι έπρεπε να ανταποθούν στον Μακάριο για να μην υλοποιηθούν οι συνθήκες Ζυρίχης - Λονδίνου.

Οι δύσκολες μέρες του 1974

Ανέλαβα τα καθήκοντα του προέδρου της Δημοκρατίας στις 23 Ιουλίου του 1974, μετά από μήνυμα που μου μετέφεραν από τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Κουίντ Βάλντχαϊμ, ότι αν παρέμενε ο Σαμψών τα τουρκικά στρατεύματα θα προχωρούσαν να καταλάβουν όλη την Κύπρο. Δυνάμει του Συντάγματος, ο μόνος που θα μπορούσε να αναλάβει, απουσιάζοντας του Μακαρίου, ήμουν εγώ. Αισθανόμουν το βάρος της ευθύνης, αλλά χωρίς να θέλω να περιαιολογήσω, δεν φοβόμαι τις ευθύνες ούτε και το κόστος τους. Σκεφτείτε, αν μετά ο Γενικός Γραμματέας έλεγε ότι υποδείξαμε στον Κληρίδη ότι για να σταματήσει η τουρκική προέλαση έπρεπε να αναλάβει την προεδρία κι αυτός αρνήθηκε, τι θα μου έλεγε η δική μου συνείδηση, ότι ήμουν ριψασπίς. Ανέλαβα την προεδρία με μια τουρκική εισβολή και μ' έναν εμφύλιο πόλεμο στο εσωτερικό. Προσπάθειά μου ήταν να αποφύγουμε εσωτερική ελληνοκυπριακή σύγκρουση. Αδέξιοι χειρισμοί θα μπορούσαν να δημιουργήσουν εισβολή από τη μια

και εμφύλιο πόλεμο από την άλλη. Έκανα όλες τις προσπάθειες για να αποφύγω αυτό το πρόβλημα που θα έδινε τη δικαιολογία στην Τουρκία να προχωρήσει. Από την άλλη έβλεπα ότι η Ελλάδα δεν επρόκειτο να βοηθήσει.

>> Η σύσκεψη στη Γενεύη

Με ρωτάτε αν αληθεύει μετά τη σύσκεψη που έγινε στη Γενεύη, πριν από τη δεύτερη εισβολή, ότι ζήτησα από τον Καραμανλή μέτριο αντιπερασπισμό στον Έβρο και μεραρχία στην Κύπρο και όταν το αρνήθηκε, είπα ότι «αν ήξερα ότι η Ελλάδα δεν μπορούσε να κάνει ούτε το ένα ούτε το άλλο, θα υπέγραφα στη Γενεύη και θα αυτοκτονούσα». Μπορεί να το είπα. Ήταν μια τραγική κατάσταση. Στη Γενεύη οι Αμερικανοί μάς εkan διαμνύσει να δεχτούμε ομοσπονδία, αλλά να μη δεσμευτούμε ως προς την έκταση του εδάφους. Το θέμα ήταν αν θα έπρεπε να το κάνουμε. Αν υπήρχαν προοπτικές να βοηθήσει η Ελλάδα, είτε ανοίγοντας ένα μέτωπο

που είτε στέλλοντας βοήθεια στην Κύπρο, τότε ασφαλώς δεν υπήρχε λόγος να βιαστούμε και να πούμε ότι δεχόμαστε την ομοσπονδία. Όταν διαπίστωσα στην επιστροφή μου στην Αθήνα ότι δεν

μπορούσε η Ελλάδα να κάνει ούτε το ένα ούτε το άλλο, τότε είπα ότι θα υπέγραφα για ομοσπονδία. Το προσωπικό πολιτικό κόστος δεν μετρούσε σε τέτοιες κρίσιμες καταστάσεις.

»ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 11

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ
ΑΠΟ **€100.00** **easypay** monthly

Με τη νέα υπηρεσία **EasyPay** μπορείτε να πληρώσετε το ασφαλιστήριό σας σε μηνιαίες δόσεις με την πιστωτική σας κάρτα, χωρίς καμία επιπλέον επιβάρυνση.

Καλώντας στο **800 5 10 15**, ή με μια επίσκεψη σε ένα από τα υποκατάστημά μας, μπορείτε να διευθετήσετε το ασφαλιστήριό σας σε μηνιαίες δόσεις.

Κριτήρια Προσφοράς:
Ασφάλεια για διαμέρισμα 110τ.μ., ποσό ασφάλισης κτιρίου €110,000 και περιεχομένου €20,000 για έξι μήνες

Ισχύουν Όροι και Προϋποθέσεις

Αυτοκίνητο - Περιουσία - Υγεία

Gan Direct INSURANCE